

Quick scan flora en fauna

Jan Ligthartschool aan de Oudeweg 74 in Westerbroek

Dillerop natuuradvies

Colofon:

Opdrachtgever:	Gemeente Midden-Groningen
Contactpersoon:	██████████
Veldwerk:	Dillerop natuuradvies
Tekst en foto's:	Dillerop natuuradvies
Projectnummer:	FF-255
Datum:	7 september 2024

Dillerop natuuradvies

natuuronderzoek en ecologische advisering

Postadres:	Ir. Mentropweg 15, 9341 AR Veenhuizen
Telefoon:	06 - 51146838
E-mail:	info@dilleropnatuuradvies.nl

Dillerop natuuradvies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, noch voor schade voortvloeiend uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Dillerop natuuradvies; opdrachtgever vrijwaart Dillerop natuuradvies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Quick scan	4
1.3	Bronnenonderzoek	4
1.4	Terreinbezoek	4
1.5	Expert judgement	4
1.6	Beknopte beschrijving van de locatie	5
1.7	Gebiedsbescherming	5
2	Wettelijk kader	6
2.1	Omgevingswet	6
2.2	Soortenbescherming	6
2.3	Gebiedsbescherming	6
2.4	Zorgplicht	6
3	Resultaten	8
3.1	Flora	8
3.2	Amfibieën, reptielen en vissen	8
3.3	Zoogdieren	8
3.4	Vogels	10
3.5	Dagvlinders, libellen en ongewervelden	10
4	Conclusies en aanbevelingen	11
5	Literatuur	12
	Bijlagen	
1	Soortenlijsten beschermde soorten	
2	Vrijgestelde soorten per provincie	
3	Jaarrond beschermde nesten	
4	Houtopstanden	
5	Overzichtskaart plangebied	

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van de gemeente Midden-Groningen is door Dillerop natuuradvies een ecologische quick scan uitgevoerd in het kader van de Omgevingswet. De ecologische quick scan is uitgevoerd in verband met de voorgenomen sloop en nieuwbouw van de Jan Ligthartschool in Westerbreek in de gemeente Midden-Groningen. In bijlage 5 is een overzichtskaart van het plangebied opgenomen.

1.2 Quick scan

De quick scan betreft een beoordeling van de huidige aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied, de functie van het plangebied en de directe omgeving van deze soorten en de te verwachten effecten van de voorgenomen ingreep op de beschermde soorten. De quick scan vindt plaats op grond van een bronnenonderzoek, een terreinbezoek en een expert judgement.

1.3 Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek gaat uit van bestaande en beschikbare gegevens. Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen, zijn diverse regionale en landelijke verspreidingsatlassen en data van relevante soortengroepen en Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's) geraadpleegd.

1.4 Terreinbezoek

De locatie is bezocht op 2 september 2024. Tijdens het bezoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten. Het betreft zicht- en geluidswaarneming en sporenonderzoek (naar nesten, pootafdrukken, holen, uitwerpselen etc.).

1.5 Expert judgement

De quick scan is een momentopname, die in beperkte mate uitsluitel kan geven over de afwezigheid van soorten. De quick scan houdt geen veldinventarisatie in, die meerdere (seizoensgebonden) opnamerondes bevat. Daarom is een expert judgement nodig om de geschiktheid van het plangebied voor mogelijk voorkomende soorten te beoordelen. Als de beschikbare gegevens onvoldoende zijn om tot een goede beoordeling te kunnen komen, zal dit expliciet in dit rapport worden aangegeven.

1.6 Beknopte beschrijving van de locatie

Het plangebied (de Jan Ligthartschool) ligt aan de Oudeweg 74 in het centrum van het dorp Westerbroek. Op het terrein bevinden zich naast het schoolgebouw een schoolplein met verharding, diverse speeltoestellen en hekwerk. Daarnaast staan rondom het schoolgebouw beukenhagen, struikvormers en sierbeplanting en wat solitaire bomen als berk, eik, kastanje en vleugelhoot.

Het plangebied bevindt zich volgens de topografische dienst Emmen in atlasblok 07-55 en kilometerhok 22.

Ligging.

1.7 Gebiedsbescherming

Met betrekking tot de gebiedsbescherming gaat het om de bescherming van gebieden die zijn aangewezen als onderdeel van Natuurnetwerk Nederland (*voorheen de Ecologische Hoofdstructuur*) en/of om gebieden die zijn aangewezen als Natura 2000-gebied.

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied, noch van Natuurnetwerk Nederland. Er is geen sprake van externe werking.

2. Wettelijk kader

2.1 Omgevingswet

De regelgeving heeft als doel het behoud van soorten en hun leefgebieden en het voorkomen van onnodige schade aan planten, dieren, natuurgebieden en houtopstanden. Ruimtelijke ontwikkelingen maar ook overige werkzaamheden zoals beheer en onderhoud kunnen leiden tot overtreding van verbodsbepalingen en het provinciale beleid. In planprocedures of bij het aanvragen van een omgevingsvergunning /BOPA (buitenplanse omgevingsplanactiviteit) dient een quickscan natuur of een natuurtoets te worden uitgevoerd om inzicht te geven of de activiteit strijdig is met de huidige regelgeving. Als blijkt dat de activiteit mogelijk in strijd is met de huidige regelgeving is een vervolgonderzoek noodzakelijk. Er kan sprake zijn van **soortenonderzoek** of een toetsing gebaseerd op **gebiedsbescherming**.

2.2 Soortenbescherming

Voor soortenbescherming geldt dat deze gericht is op het bereiken of herstellen van een gunstige staat van instandhouding van soorten.

1. De bescherming van alle van nature in Nederland in het wild levende vogels , van soorten die genoemd staan in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, zijn beschermd onder artikel 11.37 van de Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) van de Omgevingswet .
2. De bescherming van in het wild levende dieren en planten van soorten die voorkomen in de EU op grond van de Habitatrichtlijn (artikel 11.46) en natuurbeschermingsverdragen.
3. De bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in Andere soorten, bijlage A en B (artikel 11.54).

Zie bijlage 1 met soortenlijsten.

2.3 Gebiedsbescherming

Natura 2000

In Europa is een netwerk van beschermde gebieden opgezet. Dit zijn de zogenoemde Natura 2000-gebieden. Deze gebieden zijn in de Omgevingswet (Ow) zwaar beschermd. Volgens artikel 5.1, lid 1 en onderdeel A van de Omgevingswet is het verboden zonder vergunning projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen. Dit geldt ook voor projecten die fysiek buiten het Natura 2000-gebied gelegen zijn maar wel een effect kunnen hebben op het gebied (externe werking).

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

In het Natuurnetwerk Nederland liggen:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland. De ligging en bescherming van de NNN is vastgelegd in de provinciale structuurvisie, welke door de gemeentes wordt uitgewerkt in bestemmingsplannen, conform de Wet Ruimtelijke Ordening. Per provincie kan het NNN een andere benaming hebben, zoals het Gelders natuurnetwerk (GNN); Natuurnetwerk Zeeland (NNZ) en Natuurnetwerk Brabant (NNB).

Natuurwaarden buiten het Natuurnetwerk Nederland

Ook buiten het NNN zijn grote natuurwaarden aanwezig, behoud, herstel en verdere ontwikkeling van deze natuurwaarden dragen substantieel bij aan de biodiversiteit.

2.4 Zorgplicht

De zorgplicht is eveneens verankerd in de Omgevingswet. Hierin wordt voorgeschreven dat nadelige gevolgen voor planten en dieren voorkomen moeten worden.

Het uitgangspunt van de zorgplicht is dat het doden, verwonden, verontrusten of beschadigen van flora en fauna wordt vermeden. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.

Voor meer informatie wordt verwezen naar <https://wetten.overheid.nl>

3. Resultaten

3.1. Flora

Op basis van de aanwezige biotoop zijn er geen beschermde en/of bedreigde plantensoorten of resten hiervan in het plangebied aangetroffen en op basis van verspreidingsgegevens worden deze ook niet verwacht. Negatieve effecten op planten worden tijdens de werkzaamheden niet verwacht.

3.2 Amfibieën en reptielen

Op basis van de terreinkenmerken en beschikbare verspreidingsgegevens worden geen strikt beschermde amfibieënsoorten verwacht. In de omgeving (tuinvijvers in de woonwijk) komen mogelijk wel algemene soorten voor zoals onder andere gewone pad, bruine kikker en gewone watersalamander. Negatieve effecten worden tijdens de werkzaamheden niet verwacht. Reptielen en vissen zijn hier niet van toepassing.

3.3. Zoogdieren

In het plangebied waar de werkzaamheden zullen plaatsvinden zijn geen strikt beschermde zoogdieren of sporen daarvan aangetroffen. Het is mogelijk dat een enkel exemplaar van een beschermde soort op het terrein en/of in de omgeving daarvan kan worden aangetroffen, zoals onder andere huisspitsmuis, bosmuis, egel en mol. Strikt beschermde soorten worden op basis van de bevindingen en van geraadpleegde verspreidingsgegevens niet verwacht. Negatieve effecten worden tijdens de werkzaamheden niet verwacht. Er geldt wel een zorgplicht.

Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn opgenomen in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (Wet natuurbescherming) en daardoor strikt beschermd. In de nabije omgeving van het plangebied komen onder andere de volgende vleermuissoorten voor: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, en gewone grootoorvleermuis. Voor vleermuizen zijn drie onderdelen van het leefgebied te onderscheiden die van belang zijn voor de functionaliteit van het leefgebied. Dit zijn: *verblijfplaatsen*, *foerageergebieden* en *vliegroutes*.

Verblijfplaatsen

Aanwezigheid van boombewonende vleermuizen op het terrein is uitgesloten. Tijdens de inspectie zijn geen sporen of geschikte holtes in de aanwezige bomen op en rondom het terrein vastgesteld; negatieve effecten worden tijdens de werkzaamheden niet verwacht.

Gebouwbewonende vleermuizen

Op basis van bevindingen tijdens de inspectie is de aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen (bijvoorbeeld gewone dwergvleermuis en laatvlieger) niet uit te sluiten. Het schuine dak met dakpannen, ruimtes onder de gevelbetimmering en open stootvoegen in de gevels bieden mogelijkheden om verblijfplaatsen van vleermuizen te bevatten. Nader onderzoek is daarom noodzakelijk en zal duidelijk moeten maken of er vleermuizen aanwezig zijn.

Geschikte wegruimtes voor vleermuizen.

Foerageergebieden

De directe omgeving is geschikt als foerageergebied gecombineerd met open plekken, bomen etc. Met de voorgenomen werkzaamheden gaat geen significant oppervlak aan foerageergebied verloren; dit zal niet leiden tot belangrijke wijzigingen in de huidige kwaliteit van het foerageergebied en het openbare en groene karakter in de omgeving van het plangebied blijft behouden.

Vliegroutes

Bij verplaatsingen tussen verblijfplaatsen en foerageergebied maken vleermuizen vaak gebruik van watergangen en lijnvormige groen- en bebouwingsstructuren. De huidige bomen en de bebouwing in de omgeving kunnen dienst doen als vliegroutes. Met de voorgenomen werkzaamheden gaat geen significant oppervlak aan foerageergebied verloren; dit zal niet leiden tot belangrijke wijzigingen in de huidige kwaliteit van het foerageergebied. Vleermuizen hebben in de ruime omgeving voldoende foerageergebied tot hun beschikking en het openbare en groene karakter in de omgeving van het plangebied blijft behouden.

3.4. Vogels

Tijdens de veldinspectie zijn onder andere de volgende vogelsoorten in de directe omgeving waargenomen: roodborst, winterkoning, koolmees, tijtjaf, huismus, zwartkop, spreeuw, vink, merel, huiszwaluw en houtduif.

In het plangebied (het schoolgebouw) en in de directe omgeving daarvan zijn geen jaarronde vaste rust- of verblijfplaatsen (van strenger beschermde soorten) aangetroffen; hier zijn geen effecten te verwachten. Een uitzondering hierop betreft de aanwezigheid van een huiszwaluwenkolonie bij het Dorpshuis. In de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' wordt de huiszwaluw aangemerkt als categorie 5. Het nest is buiten het broedseizoen niet beschermd. Deze vogel maakt jaarlijks een nieuw nest. Omdat de voorgenomen werkzaamheden op afstand zullen plaatsvinden, zal deze soort geen hinder ondervinden en zijn hier geen effecten te verwachten.

Huiszwaluwnest(en) bij het Dorpshuis.

3.5. Dagvlinders, libellen en ongewervelden

Op basis van de terreingesteldheid en geraadpleegde verspreidingsgegevens worden geen strikt beschermde soorten verwacht; deze zijn ook niet waargenomen. Gezien de aard van de werkzaamheden zullen voor deze diergroepen geen negatieve effecten optreden.

4. Conclusies

In het plangebied bevinden zich mogelijk zwaar beschermde gebouwbewonende vleermuissoorten, die door de voorgenomen sloopwerkzaamheden wezenlijk kunnen worden beïnvloed. De sloop van de school kan mogelijk leiden tot vernietiging van één of meerdere verblijfplaatsen van vleermuizen. Alle in Nederland voorkomende vleermuizen en hun functionele leefomgeving (verblijfplaatsen, belangrijke vliegroutes en foerageergebieden) zijn strikt beschermd.

Het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen kon met deze inspectie niet worden uitgesloten. Nader onderzoek naar mogelijke aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen is daarom noodzakelijk en zal duidelijk moeten maken of en zo ja welke soorten daadwerkelijk aanwezig zijn en of een ontheffing in het kader van de Omgevingswet noodzakelijk is.

In het plangebied komen mogelijk wel enkele algemene kleine zoogdieren en amfibieënsoorten voor, die weliswaar beschermd zijn, maar zo algemeen, dat hun voortbestaan niet wordt bedreigd. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd voor het overtreden van verbodsbepalingen. Er geldt wel een zorgplicht.

In het plangebied noch in de directe omgeving daarvan zijn jaarronde vaste rust- of verblijfplaatsen (van strenger beschermde soorten) aangetroffen; hier zijn geen effecten te verwachten.

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied, noch van Natuurnetwerk Nederland. Er is geen sprake van externe werking. De voorgenomen werkzaamheden hebben om deze reden geen negatieve effecten op het functioneren van Natuurnetwerk Nederland.

Aanbevelingen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende dieren geldt de bepaling van de zorgplicht. Deze houdt in dat u bij de uitvoering van werkzaamheden, die nadelig kunnen zijn voor planten en dieren, in redelijkheid zo veel mogelijk nalaat of maatregelen neemt om onnodige schade aan planten en dieren te voorkomen. Door een zorgvuldige planning van de werkzaamheden kan de zorgplicht goed worden ingepast in het werk.

Bij het eventueel verwijderen van de aanwezige beplanting op het terrein zullen ook voor deze diergroep geen negatieve effecten optreden, mits de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden. *Het broedseizoen loopt globaal van ongeveer half maart tot en met half juli, waarbij een broedende vogel buiten deze periode ook beschermd is.*

Bij de toekomstige inrichting van het terrein (nieuwbouw) kunnen voorzieningen, zoals bijvoorbeeld (inbouw)nestkasten worden aangebracht voor vogels en vleermuizen (natuurinclusief bouwen). Dergelijke maatregelen dragen bij aan de instandhouding van ecologisch kwetsbare soorten en op deze manier krijgen toekomstige gebouwen een 'groener' karakter'.

5. Literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992; *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

Franckh-Kosmos Verlags GMBh & Co. KG, Stuttgart, 2007, *Handbuch der Fledermäuse Europas und Nordwestafrikas*. Vertaald en bewerkt door Peter Lina, De Fontein|Tirion Uitgevers B.V., Utrecht, 2011, *Vleermuizen, Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika*.

Vergeer J.W., Boele A. & van Bruggen J. & van Turnhout c. 2023. Handleiding Sovon Broedvogelmonitoring: Broedvogel Monitoring Project en kolonievogels. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Geraadpleegde websites

www.floron.nl

www.sovon.nl

www.vogelbescherming.nl

www.zoogdierenvereniging.nl

www.zoogdieratlas.nl

www.vzz.nl

www.vleermuis.net

www.vlinderstichting.nl

www.libellennet.nl

www.ravon.nl

www.waarneming.nl

www.minlnv.nl/natura2000

www.rijksoverheid.nl

www.rvo.nl

www.iplo.nl

www.bij12.nl

www.provinciegroningen.nl

Bijlage 1
Soortenlijsten beschermde soorten

Beschermde soorten

De soorten die in onderstaande tabel staan, zijn soorten van de Habitatrichtlijn. Deze zijn vanaf 1 januari 2024 beschermd onder Artikel 11.46 Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Hiervoor waren deze soorten al beschermd onder Artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming.

Zoogdieren	Zeezoogdieren	Amfibieën	Vlinders	Kevers
Bechsteins vleermuis	Bruinvis	Boomkikker	Apollovlinder	Brede geelrandwaterroofkever
Bever	Bultrug	Geelbuikvuurpad	Boszandoog	Gestreepte waterroofkever
Bosvleermuis	Dwergpotvis	Heikikker	Donker pimperlauwtje	Heldenbok
Brandts vleermuis	Dwergvinvis	Kamsalamander	Grote vuurvlinder	Juchtleerkever
Franjestaart	Gestreepte dolfin	Knoflookpad	Moerasparelmoervlinder	Vermiljoenkever
Gewone baardvleermuis	Gewone dolfin	Poelkikker	Monarchvlinder	
Gewone dwergvleermuis	Gewone spitsdolfijn	Rugstreeppad	Pimperlauwtje	Weekdieren
Gewone grootoorvleermuis	Gewone vinvis	Vroedmeesterpad	Teunisbloempijlstaart	Bataafse stroommossel
Grijze grootoorvleermuis	Griend		Tijmlauwtje	Platte schijfhoren
Grote hoefijzerneus	Grijze dolfin	Reptielen	Zilverstreephooibeestje	
Grote rosse vleermuis	Hille	Gladde slang		Planten
Hamster	Kleine zwaardwalvis	Muurhagedis	Libellen	Drijvende waterweegbree
Hazelmuis	Narwal	Zandhagedis	Bronslibel	Groenknolorchis
Ingekorven vleermuis	Noordse vinvis	Dikkopschildpad	Gaffellibel	Kleine vlotvaren
Kleine dwergvleermuis	Orca	Kemps' zeeschildpad	Gevlekte witsnuitlibel	Kruipend moerasscherm
Kleine hoefijzerneus	Potvis	Lederschildpad	Groene glazenmaker	Liggende raket
Laatvlieger	Spitsdolfijn van Gray	Soepschildpad	Mercuurwaterjuffer	Zomerschroeforchis
Lynx	Tuimelaar		Noordse winterjuffer	
Meervleermuis	Walrus	Vissen	Oostelijke witsnuitlibel	Mossen
Mopsvleermuis	Witflankdolfijn	Houting	Rivierrombout	Geel schorpioenmos
Noordse vleermuis	Witsnuitdolfijn	Steur	Sierlijke witsnuitlibel	Tonghaarmuts
Noordse woelmuis	Witte dolfin			
Otter				
Rosse vleermuis				
Ruige dwergvleermuis				
Tweekleurige vleermuis				
Vale vleermuis				
Watervleermuis				
Wilde kat				
Wolf				

Andere soorten bijlage A en B

De soorten in onderstaande tabellen zijn beschermd onder Artikel 11.54 van de Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

De volgende soorten (beschermden dieren) staan op Bijlage A.

Zoogdieren	Dagvlinders	Amfibieën
Aardmuis	Aardbeivlinder	Alpenwatersalamander
Boommarter	Bosparemoervlinder	Bruine kikker
Bosmuis	Bruin dikkopje	Gewone pad
Bunzing	Bruine eikenpage	Kleine watersalamander
Damhert	Donker pimpernelblauwtje	Meerkikker
Das	Duinparemoervlinder	Bastaardkikker
Dwergmuis	Gentiaanblauwtje	Vinpootsalamander
Dwergspitsmuis	Grote paremoervlinder	Vuursalamander
Edelhert	Grote vos	
Eekhoorn	Grote vuurvlinder	Reptielen
Egel	Grote weerschijnvlinder	Adder
Eikelmuis	Iepenpage	Hazelworm
Gewone bosspitsmuis	Kleine heivlinder	Levendbarende hagedis
Gewone zeehond	Kleine ijsvogelvlinder	Ringslang
Grote bosmuis	Kommavvlinder	
Grijze zeehond	Pimpernelblauwtje	Vissen
Haas	Sleedoorpage	Beekdonderpad
Hermelijn	Spiegeldikkopje	Beekprik
Huisspitsmuis	Veenbesblauwtje	Elrits
Konijn	Veenbesparemoervlinder	Gestippelde alver
Molmuis	Veenhooibeestje	Grote modderkruiper
Ondergrondse woelmuis	Veldparemoervlinder	Kwabaal
Ree	Zilveren maan	
Rosse woelmuis		Kreeften
Steenmarter	Libellen	Europese rivierkreeft
Tweekleurige bosspitsmuis	Beekkrombout	
Veldmuis	Bosbeekjuffer	Kevers
Veldspitsmuis	Donkere waterjuffer	Vliegend hert
Vos	Gevlekte glanslibel	
Waterspitsmuis	Gewone bronlibel	
Wezel	Hoogveenglanslibel	
Wild zwijn	Kempense heidelibel	
Woelrat	Speerwaterjuffer	

De volgende soorten (beschermde planten) staan op Bijlage B.

Akkerboterbloem	Karwijselie	Vroege ereprijs
Akkerdoornzaad	Kleine ereprijs	Wilde averuit
Akkerogentroost	Kleine Schorseneer	Wilde ridderspoor
Beklierde ogentroost	Kleine wolfsmelk	Wilde weit
Berggamander	Kluwenklokje	Wolfskers
Bergnactorchis	Knollathyrus	Zandwolfsmelk
Blaasvaren	Knolspirea	Zinkviooltje
Blauw guichelheil	Korensla	Zweedse kornoelje
Bokkenorchis	Kranskarwij	
Bosboterbloem	Kruiptijm	
Bosdravik	Lange zonnedaauw	
Brave hendrik	Liggende ereprijs	
Brede wolfsmelk	Moerasgamander	
Breed wollegras	Muurbloem	
Bruinrode wespenorchis	Naakte lathyrus	
Dennenorchis	Naaldenkervel	
Dreps	Pijlscheefkalk	
Echte gamander	Roggelelie	
Franjegotiaan	Rood peperboompje	
Geelgroene wespenorchis	Rozenkransje	
Geplooid vrouwenmantel	Ruw pazelzaad	
Getande veldsla	Scherpkruud	
Gevlekt zonneroosje	Schubvaren	
Glad biggenkruud	Schubzegge	
Gladde zegge	Smalle raai	
Groene nachtorchis	Spits havikskruud	
Groensteel	Steenbraam	
Groot spiegelklokje	Stijve wolfsmelk	
Grote bosaardbei	Stofzaad	
Grote leeuwenklauw	Tengere distel	
Honingorchis	Tengere veldmuur	
Kalkboterbloem	Trosgamander	
Kalketrip	Veenbloembies	
Karhuizeranjer	Vliegenorchis	

Bijlage 2
Vrijgestelde soorten per provincie

Vrijgestelde soorten per provincie

In de Omgevingswet is de natuurwetgeving gedecentraliseerd. Hierdoor ontstaan er verschillen tussen de provincies. Ook op het gebied van soorten die vrijgesteld zijn. Hieronder is daarom een overzicht opgenomen van de vrijgestelde soorten per provincie. Deze vrijstelling is opgenomen in het eerste lid van artikel 11.54, besluit activiteiten leefomgeving (zie toelichting op de volgende bladzijde).

Soort	Provincie →	Friesland	Groningen	Drenthe	Overijssel	Gelderland	Utrecht	Noord-Holland	Zuid-Holland	Flevoland	Zeeland	Noord-Brabant	Limburg	Ministerie EZ
Aardmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bastaardkikker		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bosmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bruine kikker		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bunzing							x*		x				x	x
Dwergmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dwergspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Egel		x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone bosspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone pad		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Haas		x		x	x	x	x*	x	x	x		x	x	x
Hermelijn							x*		x				x	x
Huisspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kleine watersalamander		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Konijn		x	x	x	x	x	x*	x	x	x		x	x	x
Meerkikker		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Ondergrondse woelmuis			x	x		x	x	x		x	x	x	x	x
Ree		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Rosse woelmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Steenmarter		x											(x4)	
Tweekleurige bosspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x
Veldmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Vos		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Wezel			x				x*		x				x	x
Wild zwijn												x		
Woelrat		x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x
Hazelworm													(x1)	
Levendbarende hagedis													(x2)	
Eekhoorn													(x3)	
Molmuis													x	

X = vrijgestelde soort

(x1) = vrijgesteld in juli t/m september

(x2) = 15 augustus t/m 15 oktober,

(x3) = maart–april en juli t/m november

(x4) = 15 augustus t/m februari.

* = vanaf 1 september 2024 niet meer vrijgesteld. Werkzaamheden met een effect op deze soorten zijn vanaf deze datum vergunningplichtig

Toelichting vrijstelling

De vrijstelling geldt voor de soorten hierboven genoemd, mits het gaat om handelingen die worden verricht in verband met:

- a. de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting;
- b. de uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- c. de uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- d. bestendig gebruik.

Deze vrijstelling geldt dus niet voor (eenmalige) activiteiten, zoals evenementen of (sport)wedstrijden.

Bijlage 3
Jaarrond beschermde vogelnesten

Jaarrond beschermde vogelnesten

Algemeen

De soortgroep vogels heeft een bijzondere status: alle broedende vogels, de in functie zijnde nesten en de functionele omgeving hiervan zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Voor enkele jaarlijks terugkerende soorten zijn rust- en verblijfplaatsen en de functionele omgeving ervan jaarrond beschermd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën: de nesten van categorie 1 tot en met 4 zijn jaarrond beschermd, de nesten van categorie 5 in principe alleen tijdens de broedperiode. Hierbij geldt echter dat wanneer 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden' dat rechtvaardigen, ook de nesten van categorie 5-soorten jaarrond beschermd kunnen zijn

Nesten die **het hele jaar** door zijn beschermd

Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).

Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).

Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).

Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Het bevoegd gezag hanteert voor categorie 1 tot en met 4 de volgende soorten:

Boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw.

De vaste rust- en verblijfplaatsen en functionele leefomgeving van deze soorten zijn daardoor jaarrond beschermd. De rust- en verblijfplaatsen van de soorten van categorie 5 kunnen echter ook jaarrond beschermd zijn wanneer zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Voor deze soorten is daarom ook inzicht nodig in de aanwezige rust- en verblijfplaatsen.

Nesten die **niet het hele jaar** door zijn beschermd

In de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Voor categorie 5 hanteert het bevoegd gezag de volgende soorten:

Blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, brilduiker, draaihals, eidereend, ekster, gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kleine bonte specht, kleine vliegenvanger, koolmees, kortsnavelboomkruiper, oeverzwaluw, pimpelmees, raaf, ruigpootuil, spreeuw, tapuit, torenvalk, zeearend, zwarte kraai, zwarte mees, zwarte roodstaart en zwarte specht.

Bijlage 4
Houtopstanden

Houtopstanden

In de Omgevingswet is het conform artikel 11.126 verboden houtopstanden te kappen zonder hier vooraf een melding van te maken aan het bevoegd gezag indien wordt voldaan aan de volgende twee punten:

- de houtopstand buiten de 'bebouwde kom Houtopstanden' ligt;
- de houtopstand waarin de bomen worden gekapt groter is dan 10 are (1.000 vierkante meter) of het gaat om bomen in een rijbeplanting van 20 bomen of meer.

Hierop zijn wel diverse uitzonderingen, zoals beschreven in artikel 11.111, lid 2 Bal.

Deze regel geldt niet voor :

- a. houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b. houtopstanden op erven of in tuinen;
- c. fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d. naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- e. kweekgoed;
- f. uit populieren of wilgen bestaande:
 1. wegbeplantingen;
 2. beplantingen langs waterwegen, en
 3. eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- g. het dunnen van een houtopstand;
- h. uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 1. ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 2. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
 3. zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Bijlage 5
Overzichtskaart plangebied

